

DEZVOLTAREA LOCALĂ PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII

POLITICA DE COEZIUNE 2014-2020

În octombrie 2011, Comisia Europeană a adoptat propuneri legislative privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020

Această fișă informativă face parte dintr-o serie de astfel de fișe și evidențiază elementele-cheie ale viitoarei abordări

Cuprins

Tema

Ce se propune?

Principalele scopuri ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității

Principalele componente ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității

Care este noutatea?

Cum pot fi utilizate diferitele fonduri în cadrul CLLD?

Care sunt implicațiile metodologiei comune propuse?

În ultimii 20 de ani, abordarea LEADER⁽¹⁾ cu privire la dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) – bazată pe experiența unei inițiative finanțate din fondurile structurale UE, concepută pentru a ajuta actorii din zonele rurale să analizeze potențialul regiunii lor locale, s-a dovedit a fi un instrument eficace și eficient în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor de dezvoltare. Comisia Europeană a promovat această metodă de punere în aplicare și prin intermediul altor inițiative comunitare, precum URBAN⁽²⁾ și EQUAL⁽³⁾. Inițiativa LEADER, care a beneficiat de sprijin UE permanent începând din 1991, a devenit un element important al politicii de dezvoltare rurală, fiind acceptată la scară largă în întreaga Europă. Începând din 2007, dezvoltarea locală reprezintă un instrument de punere în aplicare a politicilor și în sectorul european al pescuitului.

Proiectul de regulament (articolele 28-31)⁽⁴⁾ privind viitorul CLLD se bazează pe abordarea LEADER și se referă la toate fondurile care intră sub incidența cadrului strategic comun (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și Fondul de coeziune) în perioada de programare 2014-2020 (fondurile CSC).

CLLD este un instrument specific, utilizabil la nivel subregional, care este complementar altor forme de sprijin pentru dezvoltare la nivel local. CLLD poate mobiliza și implica organizațiile și comunitățile locale pentru a-și aduce contribuția la realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020 de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, la stimularea coeziunii teritoriale și la atingerea obiectivelor de politică.

Ce se propune?

Comisia propune o metodologie unică în ceea ce privește CLLD pentru fondurile CSC, care:

- » se axează pe anumite **teritorii subregionale**;
- » este plasată sub responsabilitatea comunității, prin intermediul **grupurilor de acțiune locală** formate din reprezentanți ai intereselor socio-economice locale ale sectoarelor public și privat;
- » este realizată prin strategii integrate și multisectoriale de **dezvoltare locală pe zone**, elaborate luând în considerare **necesitățile și potențialul local**; și
- » include **caracteristici inovatoare** în context local, **colaborare în rețea** și, după caz, **cooperare**.

Această metodologie unică va permite **utilizarea conectată și integrată a fondurilor, în vederea punerii în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală**.

(1) LEADER: Liaison Entre Actions pour le Développement de l'Economie Rurale – Legături între economia rurală și acțiunile de dezvoltare.

(2) Inițiativa comunitară URBAN II din cadrul FEDR a sprijinit strategii inovatoare de regenerare economică și socială într-un număr limitat de zone urbane din întreaga Europă în perioada 2000-2006; inițiativa comunitară URBAN s-a derulat între 1994-1999.

(3) Inițiativa EQUAL din cadrul FSE a pus accentul pe sprijinirea proiectelor inovatoare, transnaționale, destinate combaterii discriminării și dezavantajelor de pe piața muncii în perioada 2000-2006.

(4) A se vedea articolele 28-31 din propunerea de regulament de stabilire a unor dispoziții comune privind FEDR, FSE, Fondul de coeziune, FEADR și EMFF.

Principalele scopuri ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității

[↑ Sus](#)

Principalele scopuri ale propunerii Comisiei sunt simplificarea și extinderea utilizării CLLD ca instrument de dezvoltare. Propunerile în materie de CLLD:

- » vor încuraja comunitățile locale să **dezvolte abordări integrate de tipul „de jos în sus”**, în împrejurări în care este necesar să se răspundă provocărilor teritoriale și locale care impun schimbări de natură structurală;
- » **vor consolida capacitatea comunității și vor stimula inovarea** (inclusiv inovarea socială), spiritul antreprenorial și capacitatea de schimbare, prin încurajarea dezvoltării și descoperirii potențialului neexploatat din cadrul comunităților și teritoriilor;
- » **vor promova proprietatea comunității** prin creșterea gradului de participare în cadrul comunităților și consolidarea sentimentului de implicare și proprietate care poate spori eficiența politicilor UE; și
- » **vor asista guvernarea pe mai multe niveluri** prin asigurarea unei căi de participare deplină la conturarea punerii în aplicare a obiectivelor UE în toate domeniile pentru comunitățile locale.

Principalele componente ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității

[↑ Sus](#)

- » **Grupurile de acțiune locală** ar trebui să fie formate din reprezentanți ai intereselor socio-economice locale ale sectoarelor public și privat, precum antreprenori și asociațiile acestora, autorități locale, asociații de cartier sau asociații rurale, grupuri de cetățeni (cum ar fi minoritățile, cetățenii vârstnici, femeile/bărbații, tinerii, antreprenorii etc.), organizații comunitare și voluntare etc. Societatea civilă și partenerii din sectorul privat ar trebui să dețină cel puțin 50% din puterea decizională și niciun grup de interese nu ar trebui să dețină singur mai mult de 49% din drepturile de vot.
- » **Strategiile de dezvoltare locală** trebuie să fie coerente cu programele relevante ale fondurilor CSC, în cadrul cărora primesc sprijin. Acestea ar trebui să definească zona și populația care fac obiectul strategiei; să includă o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv o analiză a punctelor forte, a deficiențelor, a oportunităților și a pericolelor (SWOT); și să descrie obiectivele, precum și caracterul integrat și inovator al strategiei, inclusiv ținte pentru realizări sau rezultate. Strategiile ar trebui să includă, de asemenea, un plan de acțiune care să demonstreze modul în care obiectivele sunt transpuse în acțiuni, proceduri de gestionare și monitorizare și un plan financiar.

» **Acoperirea zonei și a populației** în cadrul unei strategii locale date ar trebui să fie coerentă, țintită și să ofere o masă critică suficientă pentru punerea efectivă în aplicare a acesteia. Le revine grupurilor de acțiune locală responsabilitatea de a defini zonele și populația care vor face în realitate obiectul strategiilor lor, însă acestea trebuie să corespundă criteriilor care urmează să fie stabilite de Comisie printr-un act delegat. Drept referință, dispozițiile pentru perioada 2007-2013 privind acoperirea populației în cadrul programului LEADER urmăresc un minimum de populație de 10 000 de persoane și un maximum de 150 000 de persoane. Media populației care face obiectul programelor URBAN II, finanțate de FEDR în perioada 2000-2006 a fost de aproximativ 30 000 de locuitori.

Care este noutatea?

[↑ Sus](#)

În perioada de programare 2014-2020, sprijinul mai explicit, sub forma unui cadru legal comun și a normelor armonizate pentru cele cinci fonduri CSC, va spori consecvența și va încuraja crearea de strategii locale finanțate din fonduri multiple, plasate sub responsabilitatea comunității. Mai multe caracteristici ale dispozițiilor comune privind fondurile CSC sunt destinate simplificării și punerii în aplicare a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității în favoarea beneficiarilor:

- » **O metodologie unică pentru CLLD** va fi aplicabilă în cadrul tuturor fondurilor și regiunilor, permițând tuturor teritoriilor să beneficieze de sprijinul UE pentru consolidarea capacității, de parteneriatele public-privat locale și de strategiile acestora, de crearea de rețele și de schimbul de experiențe.
- » **Contribuția fondurilor CSC va fi consecventă și coordonată.** Abordarea menționată va facilita în cazul beneficiarilor crearea de strategii finanțate din fonduri multiple, mai bine adaptate necesităților și zonelor acestora, de exemplu, într-o zonă care conține atât elemente rurale, cât și urbane. Acest lucru se asigură în special prin coordonarea activităților de consolidare a capacităților, de selecție, de aprobare și de finanțare a strategiilor de dezvoltare locală și a grupurilor de acțiune locală.
- » **Fondul principal.** În cazul strategiilor finanțate din fonduri multiple, va exista posibilitatea finanțării costurilor de funcționare și a organizării strategiei de dezvoltare locală dintr-un singur fond (și anume fondul principal).
- » **Stimulente.** În termeni de politică de coeziune, în cazul acelor programe operaționale în care obiectivele de pe o întregă axă prioritară sunt realizate prin CLLD, rata maximă de cofinanțare din FEDR și/sau FSE la nivelul unei axe prioritare va crește cu 10 puncte procentuale.⁽⁵⁾ În cazul FEADR, în funcție de împrejurări, rata maximă de cofinanțare pentru CLLD poate varia între 80% și 90%,⁽⁶⁾ iar în cazul EMFF, rata maximă de cofinanțare este de 75%.⁽⁷⁾

(5) A se vedea articolul 110 alineatul (5) din propunerea de regulament de stabilire a unor dispoziții comune privind FEDR, FSE, Fondul de coeziune, FEADR și EMFF.

(6) A se vedea articolul 65 alineatul (4) litera (a) din propunerea de regulament privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR.

(7) A se vedea articolul 94 alineatul (2) din propunerea de regulament privind EMFF.

Cum pot fi utilizate diferitele fonduri în cadrul CLLD?

[↑ Sus](#)

FEDR/FSE: Adoptarea Tratatului de la Lisabona și a strategiei Europa 2020 oferă o justificare consolidată pentru o abordare integrată și favorabilă incluziunii cu privire la soluționarea problemelor de la nivel local. În special, accentul pus pe calitatea creșterii și necesitatea de a asigura că aceasta este favorabilă incluziunii și durabilă se traduc prin faptul că, în conformitate cu obiectivele coeziunii economice, sociale și teritoriale, politica de coeziune ar trebui să sprijine acțiuni în vederea abordării unor teme precum șomajul, mizeria și sărăcia.

Abordarea comunitară nu reprezintă o noutate. Proiectele urbane pilot⁽⁸⁾ din anii '90 și programele din cadrul inițiativelor comunitare URBAN (1994-1999 și 2000-2006) finanțate din FEDR și inițiativa EQUAL (2000-2006) finanțată din FSE se bazează pe parteneriate locale și, prin urmare, constituie o sursă utilă de experiențe pentru abordarea CLLD pe viitor.

FEADR: Importanța implicării comunității a fost demonstrată prin succesul CLLD, sprijinită în cadrul abordării LEADER. Succesul abordării este evident prin existența celor 2 304 grupuri de acțiune locală, active în întreaga UE, cu o finanțare totală reală de 5,5 miliarde de euro (6% din fondurile FEADR).

Această abordare constituie baza noilor propuneri ale Comisiei privind CLLD, prin faptul că este: în funcție de zonă; de jos în sus; public-privată; integrată; inovatoare; bazată pe cooperare și implică utilizarea rețelelor. În viitor, rezervarea obligatorie a 5% din resursele FEADR ale fiecărui stat membru se va menține în perioada 2014-2020, în timp ce noile propuneri vor consolida, la rândul lor, foarte mult aspectul integrat al abordării.

EMFF: Începând din 2007, axa prioritară 4 a Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF) a furnizat sprijin pentru dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit, prin asigurarea faptului că acțiunile întreprinse de grupurile de acțiune locală în sectorul pescuitului (Fisheries Local Action Groups – FLAG) se bazează pe avantajele și oportunitățile unice ale fiecărei zone de pescuit; și încorporează cunoștințele, energia și resursele actorilor locali din toate sectoarele.

Aproape 213 grupuri FLAG activează în prezent în 17 state membre. În viitor, noile propuneri vor consolida capacitatea acestor grupuri FLAG de a-și desfășura activitatea și vor oferi o oportunitate crescută zonelor integrate învecinate, care colaborează cu alte sectoare.

(8) În perioada cuprinsă între 1990 și 1993, un număr total de 33 de proiecte urbane pilot au fost inițiate în temeiul articolului 10 din propunerea de regulament privind FEDR. Aceste proiecte au fost puse în aplicare în 11 state membre și au fost destinate sprijinirii inovării în materie de regenerare și planificare a zonelor urbane în cadrul unei politici mai ample de promovare a coeziunii economice și sociale.

Care sunt implicațiile metodologiei comune propuse?

[↑ Sus](#)

- » Întrucât dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității se realizează pe zone și poate fi finanțată din diferitele fonduri CSC, aceasta reprezintă o metodologie ideală pentru crearea de legături între zonele urbane, rurale și de pescuit.
- » Va fi necesar ca statele membre să specifice în contractul lor de parteneriat care sunt intențiile lor în privința sprijinirii CLLD și să indice în cadrul căror programe și zone poate fi utilizată CLLD. În timp ce CLLD este opțională în cazul FEDR, FSE și EMFF, aceasta este obligatorie în cazul FEADR.
- » Având în vedere că strategiile CLLD create de grupurile de acțiune locală pot viza operațiuni pentru unul sau mai multe fonduri, trebuie să existe consecvență și coordonare între fonduri. Statele membre și autoritățile de gestionare vor trebui să definească criteriile pentru selecția strategiilor de dezvoltare locală și să asigure că există o coordonare între fonduri cu privire la apeluri și proceduri. Selecția și aprobarea strategiilor vor fi efectuate de către un comitet comun instituit în acest scop de autoritatea de gestionare în cauză, care va asigura că strategiile finanțate din fonduri multiple primesc finanțare coordonată pentru întreaga strategie.
- » Termenul pentru selecția și aprobarea strategiilor locale este sfârșitul anului 2015. Având în vedere că nu există un transfer automat din această perioadă de finanțare către următoarea, grupurile de acțiune locală existente în cadrul FEADR și EMFF vor trebui să prezinte noi strategii. Noile propuneri permit, de asemenea, grupurilor de acțiune locală să analizeze posibilitatea lărgirii strategiilor lor locale pentru a include utilizarea altor fonduri CSC.
- » În acele domenii în care statele membre indică posibilitatea utilizării CLLD, acestea, precum și autoritățile de gestionare vor trebui să se implice în activități de consolidare a capacităților pentru a asigura că li se permite comunităților locale, în special celor din zonele vulnerabile cu posibilități limitate, să participe pe deplin. Acest lucru se poate realiza prin crearea de grupuri de acțiune locală și prin formularea de strategii viabile.
- » Potențialele grupuri de acțiune locală trebuie să angajeze un dialog, într-o etapă timpurie, cu autoritățile de gestionare relevante pentru a se asigura că necesitățile și preocupările lor sunt cunoscute și pot fi luate în considerare în elaborarea de programe.